

Saajad

Keskkonnaamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus

Saatja

Päraküla selts MTÜ

13.06.2026

Männiku jõe ulatuslik reostamine

Pöördume Teie poole seoses erakorralise ja käimasoleva keskkonnarikkumisega, mis ohustab otseselt terves ulatuses kaitse all olevat Männiku jõge.

11. juuni 2026 õhtul tuvastasime, et Pärnu linnas Ermistu külas (Audru metskond 20, katastritunnus 82602:005:0282) ja Kõima külas (Audru metskond 52, katastritunnus 62401:001:2178) asuvalt Kaitseväe taristu ehitusalalt juhitakse suures koguses puhastamata, äärmiselt sogast ja heljumirikast vett otse Männiku jõkke (pildid lisas). Reostus pärineb ehitusalalt, kust juhitakse teadlikult liigvett ja puhastamata ehitusvett, mille ärajuhtimiseks kasutatakse varasemalt rajatud maaparandussüsteemi (kraave). Nende kraavide kaudu juhitakse reostunud vesi otse jõkke.

Männiku jõgi kuulub terves ulatuses keskkonnaministri määruse nr 73 alusel lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse. Looduskaitseaduse § 51 lõike 1 kohaselt on lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kinnitatud veekogul keelatud veekogu loodusliku sängi ja veerežiimi muutmine. Ehitusalalt lähtuv massiivne liigvee ja heljumi sissevool muudab jõe looduslikku veerežiimi ning matab ja rikub pöördumatult kalade kudemispaidu.

Kaitseväe varustuslao rajamise projektile ei algatatud keskkonnamõju hindamist, kuna eeldati "Kaitseväe taristu rajamise keskkonnamõju hindamise eelhindang" punktis 4.6 toodud leevendusmeetmete ranget täitmist.

Käesolevaga rikutakse otseselt järgmisi meetmeid:

Meede 3: Männiku jõe veekaitsevööndis on keelatud pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu kalda erosiooni või hajuheidet. Kaevatud lõhed ja puhastamata vee otse kraavidesse ning sealt jõkke juhtimine on teadlikult tekitatud ja keelatud hajuheide.

Meede 8: Suublasse juhitud sademevesi peab vastama keskkonnaministri 08.11.2019 määruse nr 61 saasteainesisalduse piirväärtustele. On visuaalselt tuvastatav, et ehitusalalt jõkke voolav vesi võib ületada lubatud heljumisisalduse norme.

Rõhutan eraldi asjaolu, et Männiku jõe alamjooks taastati 2008. aastal. Eestimaa Looduse Fond (ELF) koostöös rahvusvaheliste partneritega on teinud juba varasemalt märkimisväärsed investeeringuid antud veekogu ökoloogilise seisundi parandamiseks ja lõheliste elupaikade taastamiseks. Männiku jõe ökoloogiliste tingimuste taastamise projekti finantseeriti Rootsi WWF M-Magazinet lugejate hulgas korraldatud korjandusega kogutud vahenditest. Projekti eesmärgiks oli jõe ökosüsteemi taastamise näidisala loomine Männiku jõele, kus demonstreeritaks ökosüsteemi funktsioonide taastamise võimalikke meetmeid ning tegeletakse üldise teadlikkuse tõstmisega meie väikevooluveekogudega seotud probleemidest. Merre suubuvate ojade-jõgede seisund on ka oluliseks maismaa-märgalade ja Läänemere seisundi tagajaks ning ühenduslülis.

Praegune ehitustegevusest tulenev massiivne heljumi sissevool ohustab otseselt saavutatud "hea" ökoloogilise koondseisundi püsimist ning nullib varasemad looduskaitse pingutused. See on vastuolus Euroopa Liidu veepoliitika raamdirektiivist tuleneva ja Veeseaduses sätestatud veekeskonna seisundi halvenemise vältimise põhimõttega.

Ehitusalalt lähtuv massiivne heljumi sissevool rikub VeeS § 119 lg 1 sätestatud veekaitsevööndi kaitseesmärki, milleks on kalda või ranna erosiooni ja hajuheite vältimine. Ehitusalalt puhastamata vee kraavidesse juhtimine on teadlikult tekitatud hajuheide.

Euroopa Kohtu *Weser*'i lahendi kohaselt on liikmesriikidel absoluutne keeld lubada projekte, mis halvendavad veekogu seisundiklassi. Heljumi otse jõkke pumpamine, ilma settetiikideta, toob kaasa seisundi halvenemise. Sellele reeglile ei ole riigikaitse automaatset erandit, mis lubaks veekogu teadlikult rikkuda leevendusmeetmeid (setzetiigid, filtrid) kasutamata.

Vastavalt KeÜS § 10 (ettevaatusprintsip) ja § 14 (hoolsuskohustus) tuleb keskkonnoahtu vältida ning võtta kasutusele kõik mõistlikud meetmed keskkonnahäiringu ärahoidmiseks. Arendaja tegevus näitab selget hoolsuskohustuse rikkumist. Keskkonnoahu esinemisel (milleks massiivne muda kandumine kudemisjõkke vaieldamatult on) lasub pädevatel asutustel kohustus viivitamatult sekkuda.

Eeltoodust tulenevalt palume Keskkonnaametil ja järelvalveasutustelt viivitamatut sekkumist:

1. Teostada erakorraline inspekteerimine viidatud asukohas esimesel võimalusel, et fikseerida rikkumine ja peatada edasine keskkonnakahju.
2. Võtta veeproovid nii ehitusalalt väljuvast kraaviveest kui ka Männiku jõest reostusallikast allavoolu, et dokumenteerida saasteainete ja heljumi kontsentratsioon.
3. Teha ehitajale/arendajale ettekirjutus ehitustegevuse ja liigvee ärajuhtimise peatamiseks antud lõigus, kuni on rajatud nõuetekohased settebasseinid, paigaldatud filtertammid või leitud muu tehnoloogiline lahendus hajuheite vältimiseks (nagu eeldab KMH eelhinnangu meede nr 2, mis nõuab õigeid tehnoloogiaid keskkonna saastamise vältimiseks).
4. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil (TTJA) kaaluda haldusmenetluse seaduse (HMS) § 68 alusel antud ehitusloa peatamist, kuni Keskkonnaamet on tuvastanud leevendusmeetmete (KMH eelhinnang p 4.6 meetmed 3 ja 8) uuesti täitmisele asumise.

Palun hoida Päraküla selt MTÜ-d käesoleva kaebuse menetlemise ja rakendatud meetmetega kursis.

Lugupidamisega,

Külly Selberg

Päraküla selts MTÜ

Teadmiseks

Eestimaa Looduse Fond (ELF)

Lisa

Pilt 1 Kaitseväe varustuslao alalt tulev kraav (koha koordinaadid: 58.355448, 24.099867)

Pilt 2 Kraavi ja jõe ristumiskoht (koha koordinaadid: 58.339951; 24.101065) Vasakul pool siseneb reostunud kraavivesi jõkke.

11. juuni 2026 9:48 PM

Pilt 3 Männiku jõe keskosa Pärakülas (koha koordinaadid: 58.331027, 24.117270)

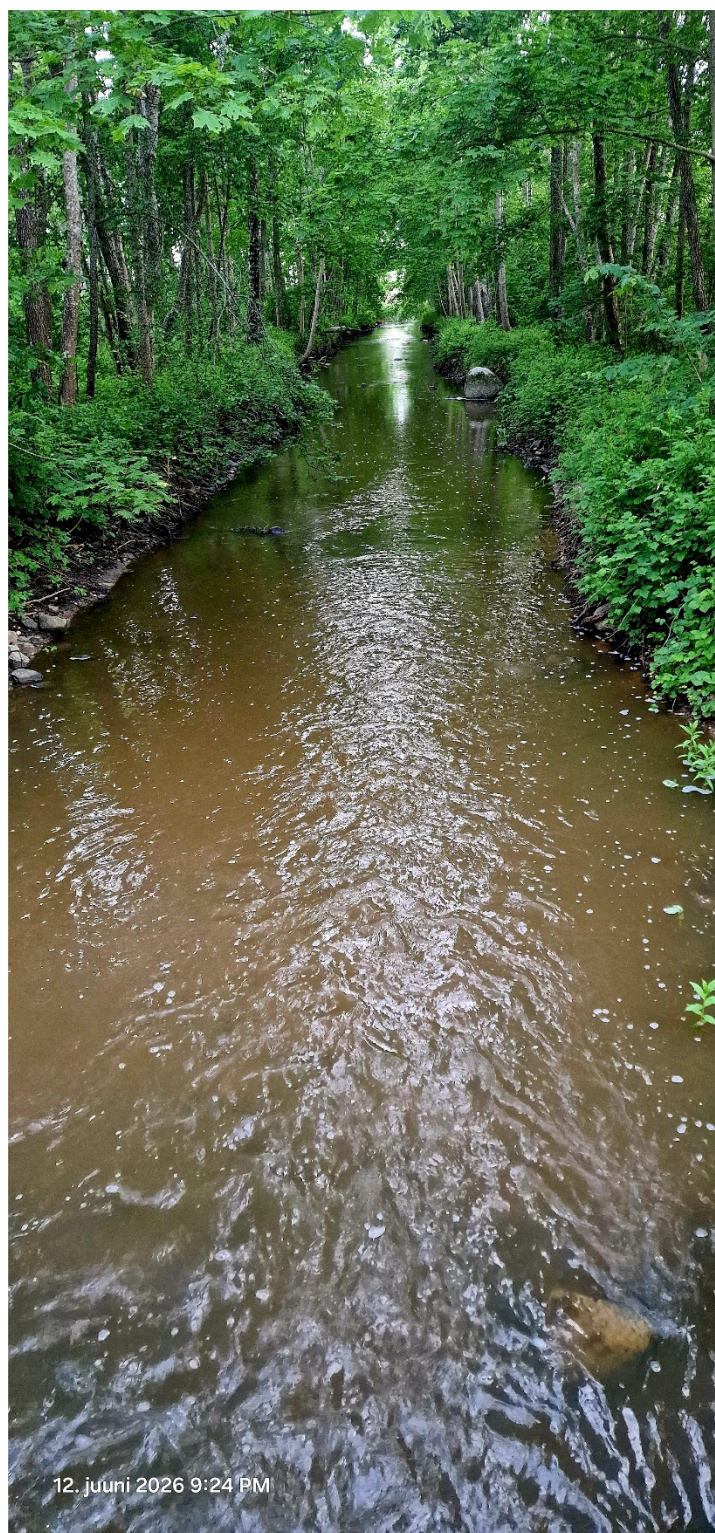
12. juuni 2026 8:29 AM

Pilt 4 Männiku jõe alamjooks Selistes (koha koordinaadid: 58.275444; 24.090330)

12. juuni 2026 8:59 AM

Pilt 5 Männiku jõe alamjooks, mis suubub merre (koha koordinaadid 58.264249, 24.066393)

Pildistatud asukohad (1-5)kaardil, tähistatud punaste ringidega.

